స్నేహాతిక్రమం

ఎలాగయితేనేం శ్రీహరి సాధించాడు; వాళ్ల అమ్మచేత 'ఊఁ' అనిపించాడు సొంత ఊళ్లో ఉన్న వాళ్లఇల్లు అయిన కాడికి అమ్మివెయ్యటానికి!

'పోనీ మీరేచెప్పండి; సుగుణ, లక్ష్మి పెద్దవాళ్లవుతున్నారా! మీరే ఉద్యోగం చేస్తూ వాళ్లకి చెవులకు రింగులయినా చేయించగలిగారా? ... పోనీ అది వదిలేద్దాం. కనీసం చేసిన అప్పు తీర్చే త్రోవ లేదాయె! ... తిరిగి మనం ఆ వూరికి వెళ్లేదా యేమన్నానా, అక్కడ ఆఇల్లుఎందుకుచెప్పండి?' ఇదీ అర్ధాంగి రమ వాదన.

నిజమే, అప్పుడప్పుడు చేస్తూ వచ్చిన అప్పు వడ్డీ పోసుకుని రెండు వేలదాక అయి కూర్చుంది. తీర్చాలి. తీరిస్తే హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకోవచ్చు అన్న తపన వున్నా, దౌర్భాగ్యం అది తీరే అదృష్టం మాత్రం లభ్యం కాడంలేదు.

"ఇదిగో అబ్బాయి! నువ్వు ఎన్నయినా చెప్పుగాని స్వగ్రామంలో కొంప కాస్తా అమ్మేస్తామంటే గుండె ఝల్లుమంటూంది రా! ... మిగిలిందదే మీ తాతలనాటి ఆస్థి ... ఈ పిల్లలను విడిచిపెట్టి ఉండలేక గాని, లేకపోతే అక్కడకే వెళ్లి నా అన్న కొంపలో యింత ఉడకేసుకుని తింటే ఆ ఆనందమే వేరు ... ఈ వుద్యోగం అయ్యాక అప్పుడయినా కోడలుతో వెళ్లి సలక్షణంగా ఆ యింట్లో వుంటావని యిన్నాళ్లూ ఆశ పడుతూ వచ్చాను" అంటుంది అమ్మ.

"ఇంకో యిరవైయేళ్ల తరువాత మాట అది! అప్పటికి ఆ యిల్లు కూలుతుందో యేమోకూడ ... చూడమ్మా! మనం ఆ వూరు విడిచిపెట్టి పదిహేనేళ్లు దాటి పోయిందికదా. అసలు ఇప్పటికే ఆ యిల్లు ఎటువంటి స్థితిలో ఉందో! తీరా ఆ కొంప శిధిలావస్థకు వస్తే ఆఖరకు కొనేవాడుకూడ ఉండడు; ఆఁ!"

ఎలాగో చెప్పి అమ్మను ఒప్పించేటప్పటికి తలప్రాణం తోకకు వచ్చిందన్నా అతిశయోక్తి కాదు.

పదిహేనేళ్ల అనంతరం తిరిగి యివాళ

తను పుట్టిన ఊరుకు బయలుదేరాడు బస్సులో శ్రీహరి. ఆరు ఏడు గంటల ప్రయాణం.

ఆ ఊరు మాట వచ్చిందంటే చాలు మాష్టారు, కమల స్మృతిలోకి వచ్చారన్న మాటే! ఆ మాష్టారి చలవ వల్లనే తను యింత చదువుకుని యీపాటి ఉద్యోగమయినా చేయగలుగుతూంట. ఆఱవ క్లాసులో చేరడానికి టెస్టుపెడితే మాష్టారి ప్రోత్సాహంతో తన సహాధ్యాయులతో తనూ వెళ్లి వ్రాసివచ్చాడు. టెస్టులో పాసయ్యాడు. తీరా ఫీజు కట్టమనేసరికి నాన్నగారు ససేమిరా యీ యింగ్లీషు చదువులు చదివించను పొమ్మన్నారు. కడకు మాష్టారు వచ్చి నాన్నగారికి నచ్చచెప్పజూసారు. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. అప్పుడు మాష్టారే అప్పటికి ఆ రెండు రూపాయల పావలా కట్టి, నెమ్మది మీద నాన్నగారిచేత తరువాత 'ఊ' కొట్టించారు.

తనూ, శంకరం, నారాయణ రోజూ రాత్రిళ్లు పెందరాళే భోజనం చేసి అద్దాల లాంతర్లు, పుస్తకాలు, పలకలూ తీసుకుని మాష్టారి యింటికి చదువుకోడానికి వెళ్లేవారు. వీధి అరుగుమీద చదువు... మాష్టారి మాటలు కొన్ని తనకు యిప్పటికీ జ్ఞాపకమే!

"'ఎలిఫెంట్' స్పెల్లింగు చెప్పరా?" నారాయణను అడిగేవారు.

వాడేమో "ఇ. ఎల్. ఓ..." అంటూండగానే మాష్టారు అందుకుని "...పి. క్యూ ఆర్... ఎక్స్. వై. జడ్. వెధవాయ!" అంటూ మొట్టికాయ మొట్టేవారు.

"హౌ ఓల్డు ఆర్ యు?" అంటూ తనను అడిగేవారు.

"ఐ ఆర్..."

"ఐ ఆర్ కాదు, నా శ్రాద్ధం, నా పిండా కూడూ... ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి 'ఐ' తరువాత 'ఆర్' రాదని 'ఏమ్' మాత్రమే వస్తుందని"

ఇంక లెక్కలలో తప్పు చేసినా, తప్పు చెప్పినా "ఇది లెక్కలు పెడతాయి! గోంగూర పచ్చడి, నేతి గారెలూ అనుకున్నావా యేమిటి యెగపడి మెక్కటానికి!" అనేవారు.

చెప్పి చెప్పి విసిగిపోతే "ఈసారి సరిగా చెయ్యకపోయావో, చెవులు కాస్త మెలితిప్పి చేతిలో పెడతానంతే!" అంటూ కళ్లెఱ్ఱ చేసేవారు.

శంకరం నారాయణను ఒకసారి కొట్టబోతుంటే చూసి అన్నారు "బడితెపూజ కావాలేమిట్రా?" అని.

దీపావళి కథల పోటీలో
రు. 750 లు
బహుమతి పొందిన కథ

థర్డుఫారంలో తను స్కూల్‌కి ఫస్టుగా వచ్చినప్పుడు విని మాష్టారు ఎంతో పొంగిపోతూ "నా శిష్యుడి ఈ విజయం యివాళ నాకు గర్వకారణం అయింది ... ఇది నేను వేసిన ఫౌండేషనే! ... ఆ సేమ్యా పాయసం అయిందేమో ముందు హరికి ఓ గ్లాసుడు త్రాగించు" అన్నారు అత్తయ్యగారితో.

ఆనంద భాష్పాలను ఆయన తువ్వాలు కొసతో తుడుచుకోటం తనకు యిప్పటికీ కళ్లకు కట్టినట్లుగానే జ్ఞాపకం ఉంది.

అవునుమరి, ఆయన వేసిన ఫౌండేషనే! అది అక్షరాల నిజమే!

"బ్రతికిన రోజుల్లో తాలూకా ఆఫీసు గుమస్తాను బాబూ! చేయని నేరం నామీదకు నెట్టబడి నా ఉద్యోగమే పోయింది. నేనే దరిద్రుడినయితే, అర్ధరాత్రి యింట్లో చొరబడిన దొంగలు సమస్తం దోచుకుపోతూ, లేచి కేకలువెయ్యబోయిన నా రెండు కళ్లమీద ఇనపకడ్డీతో బాది మరీ వెళ్లిపోయారు. ఫలితం నాకీ అంధత్వం బాబూ! ... నేను ఈ యాచనకు దిగవలసి వచ్చింది కనుక, ఈ కథంతా చెప్పుకుని మిమ్మల్ని నమ్మించే వ్యర్థప్రయత్నం చెయ్యవలసి వస్తూంది...బ్రతుకుతున్నాను, చచ్చి... చావు వచ్చేదాక యీ కడుపు నింపుకోడం కోసమీ యాతన ... నన్ను కనికరించండి బాబూ!"

తన ఆలోచనలకు ఈ మాటలతో అంతరాయం కలిగింది. బస్సు తాడేపల్లిగూడెం వచ్చింది. జీవన భృతికోసం యీ అవసాన దశలో పోరాటం సాగిస్తూన్న ఆ వృద్ధుడ్ని చూస్తుంటే హృదయం ద్రవించింది. ఇలా రకరకాలయిన ఆఘాతాలు తిని నరకప్రాయమయిన జీవనాన్ని సానుభూతిరహితంగా సాగిస్తున్నవాళ్లు ఎందరో! ఒక అర్ధరూపాయి నాణెం తీసి ఆయన చేతిలో వుంచాడు.

తను యిప్పుడు వెడుతున్నది యిల్లు అమ్మటానికి. వెళ్లగానే అయేదా యిది? కొనటానికి ఎవరయినా ముందుకురావాలా? ఉన్నపళంగా అమ్మితామంటే ఎక్కువ డబ్బు రాదేమోకూడ. అంతా సవ్యంగా నడిస్తే రిజిస్ట్రేషనుకు ఒకరోజు పడుతుంది. అందుకనే యివన్నీ ఆలోచించే ఎందుకయినా మంచిదని ఆఫీసుకు ఒక వారంరోజులు సెలవుపెట్టి మరీవచ్చాడు ... ముందు గచ్చరుగుల పెంకుటిల్లు, మధ్యలో ఖాళీస్థలం, ఆ వెనక బంగాళాపెంకుల చావడి, ఆ వెనక ఖాళీ స్థలంలో అరడజను కొబ్బరిమొక్కలు, ఒక మామిడిమొక్క. చావడికీ, యింటికీ మధ్య స్థలంలో బత్తాయిచెట్టు, మాలతీపందిరి... ఎంతలేదన్నా ఎదివేలు కిమ్మత్తుచేసే యిల్లే మరి! అధమపక్షం ఎనిమిదివేలయినా రాకపోతుందా? వెధవది, బాకీదారు బజారులో ఎప్పుడు ఎదురుపడినా తలవంపుగా ఉంటూంది, వాడు వేసే ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పలేక ... ముందు వాడికివ్వల్సిన రెండువేలు వాడి మొహాన కొడితేగాని తనకు మనశ్శాంతి వుండదు ... పిల్లలకు, రమకు శుభ్రమయిన బట్టలులేవు ... సుగుణ, లక్ష్మి తనను ఎన్నడూ యిది కావాలి, అది కావాలని మారాంచేసి ఎరుగరు. పాపం! వాళ్లకు ఏం ముచ్చట్లు తీరుస్తున్నాడుకనుక?... వాళ్లకు, రమకు, అమ్మకు, తనకు కనీసం రెండేసి జతలయినా బట్టలు తీసుకోవాలి. రమకో గాజులజత, పిల్లలకు జూకాలుకూడ చేయించేసి మిగిలిన డబ్బు ఏ ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్‌గానో ఏ పోష్టాఫీసులోనో, బాంకులోనో వేసుకుంటే సుగుణ పెళ్లికి ఉపయోగిస్తుంది ... నవ్వుకున్నాడు అంతట్లోనే తెలుగులో ఏదో సామెత గుర్తుకువచ్చి.

టీబుకు వచ్చింది. జామకాయ ఒకటి కొనుక్కుని తిన్నాడు. సిగరెట్ వెలిగించుకున్నాడు...ఈ సిగరెట్టొకటె, తనకు బాధలోనూ సుఖంలోనూ కూడ సన్నిహితంగా ఉంటుంది. రమ మానెయ్యమంటుంది... కాని ఆమెకేం తెల్సు తన బాధ!

జనం తోసుకుంటూ బస్సు ఎక్కుతున్నారు; కండక్టరు టిక్కట్లు ఇస్తున్నాడు.

ఒక యిరవై యేళ్ల కుర్రాడు జేబులో చెయ్యిపెట్టి గొల్లుమన్నాడు. "అయ్యో! నా పర్సు... నా పర్సు యెవరో కొట్టేసారండి... అందులో యిరవై రూపాయలున్నాయి" అంటూ, వెనక్కూ ముందుకూ చూసాడు. ఎవరూ అనుమానించవలసిన వాళ్లు కనిపించనట్లుంది. "మాది యీ ఊరు కాదు. ఇక్కడకు యింటర్వ్యూకి

(32 వ పేజీ చూడండి)

వచ్చాను అమలాపురం వెళ్లాలి కండక్టర్! ప్లీజ్"

"సారీ!. నేను యేం చెయ్యలేనండి దిగండి" అన్నాడు కండక్టర్ డోర్ పట్టుకుంటూ

"నో, నో! ఇక్కడ యెరిగున్న వాళ్లెవ్వరూ లేరు నాకు జేబులో యింక నయా పైస కూడ లేదు నా కెవరు డబ్బులిస్తారు? నేను రాకపోతే మా నాన్నగారు అమలాపురం బస్సు స్టాండులోనే నాకోసం యెదురు చూస్తూ కూర్చునిపోతారు ప్లీజ్"

"నో యూస్ చెప్పాముకదండి అవతల మాకు డిలే అవుతుంది, దిగండి"

"దిగవయ్యా బాబూ!" అన్నారు ఏక కంఠంతో ముందున్న పాసెంజర్లు

బిక్కమొహం వేసిన ఆ కుర్రాడిని చూస్తుంటే అబద్దం ఆడటంలేదని తెలుస్తూనే ఉంది అప్రయత్నంగానే శ్రీహరి జేబులో చెయ్యి పెట్టి పది రూపాయలు నోటు తీసి కండక్టరు చేతిలో ఉంచుతూ "ఆయనకి అమలాపురానికి టిక్కట్టు యివ్వండి" అన్నాడు ముక్తసరిగా

ఆ కుర్రాడు గబుక్కున శ్రీహరినిసమీపించి రెండు చేతులూ పట్టుకుని "థాంక్యూ, థాంక్యూసర్ వెరీ మచ్" అంటూ ఆనంద బాష్పాలు రాల్చాడు

"మీ ఎడ్రస్ యివ్వండిసర్! మీకు యం ఓ చేస్తాను" అన్నాడు కండక్టరు దగ్గర టిక్కట్టు తీసుకుని అతను యిచ్చిన చిల్లర శ్రీహరి చేతిలో వుంచుతూ

సమాధానంగా శ్రీహరి "అలాగేలెండి ముందు మీరు స్థిమితంగా కూర్చోండి" అన్నాడు ఆ కుర్రాడు వెళ్లి వెనక సీట్లో కూర్చున్నాడు

ఈ సంఘటన మనస్సును మరోదెసకు మళ్లించింది

"డబ్బంతా అడ్డమయినవాళ్లకు దానం చెయ్యటానికే సరిపోయే! ఇంట్లో అవసరాలు చెప్పబోతే మాత్రం 'చర్' మంటూ ఒంటికాలుమీద లేస్తారు. ఇంతకూ మేనమామ కూతుర్నేకదా ఈ అలుసు" అంటూ సాధిస్తుంది తను సుముఖంగావున్న సమయం చూసి

"మేనమామ కూతురువని యిప్పుడు నీకు తక్కువ జరిగిందేమిటని?"

"ఆ! ఆ! జరుగుతున్నాయి ఎక్కడ లేని రాజభోగాలూ!"

గృహ విక్రయం

(25వ పేజీ తరువాయి)

"ఓ బంగారపుతొడుగు చేయిస్తానులే యీసారి"

"తొడుగా? పోగు, ఆఖరకు మాలు పోగు వాసికూడ చూస్తూ చూస్తూ మీ చేత్తో కొనరు, కొనలేరు నాకు తెల్సు" అంది అదోలా మొహంపెడుతూ

బుజ్జగిస్తున్నట్లు తను అనేవాడు "వెర్రి

దీపాల తోరణాలు

వెలిగించండి, వెలిగించండి
దీపాల తోరణాలు
రగిలించండి, రగిలించండి
దీపాల తోరణాలు
సామాన్యుడు మాన్యుండై
విర్చిన రోజిది
ఒక అబలే సబలై
గెల్చిన రోజిది!
గర్వాంధుడు, నరాధముడు
పొగరెక్కి, తెగనిక్కి
సామాన్యుల, సంసారుల
బలిపెడ్తే, బాధల గురిపెడ్తే
అబలే సబలై శస్త్రాన్ని పూని
పాపపు నరకాసురుణ్ని పడగొట్టి,
సామాన్యుని మాన్యుని చేసిన రోజిది
సమతావాదానికి నాంది యిది
ప్రతి అబలా, సబలగా
ప్రతి సామాన్యుడు మాన్యుడుగా
ప్రతిఫలిస్తున్న కాంతితో
వికటిస్తున్న చీకటిని తరిమి
వెలిగించండి, వెలిగించండి
దీపాల తోరణాలు

— రావులపాటి

మొహమా! మనిషికి కావల్సినవి మంచితనం, మానవత్వం కూడ వచ్చేవవే, యివేంకావు"

"ఇంట్లోవాళ్ల మనుష్యులుకారు, వాళ్ల ముందు మంచితనం, మానవత్వం అక్కర్లేదు .. వెళ్లండి!" అంటూ కోపంగా అక్కడనుంచి లేచిపోయేది విసవిసా

తను చేయించగల్గిన స్థితిలో ఉండి కావాలనే చేయించనట్లు మాట్లాడుతుంది ఇది రమ మూర్ఖత్వం!. రమ స్థానంలో కమలే ఉంటే! కమల, తను అంటే ప్రాణం యిచ్చే కమల, మాష్టారి కమల ఎలా ఉందో యెక్కడ ఉందో! కమలకు యేనాడో పెళ్లి చేసేసి ఉంటారు మాష్టారు ఆమె, ఆమె భర్త, ఆమె సంసారం — యీ తాపత్రయంలో పడి తనను యెప్పుడో మర్చిపోయి ఉంటుంది అంత సులువా అది?

ఆ రోజు స్కూలుకు సెలవు తను తమ యింట్లో అద్దర పెరట్లో కొబ్బరి మొక్కలకు నీళ్లు పోస్తుంటే కమల వచ్చింది

'నేను నీళ్లు తోడుతాను, నువ్వు తీసుకెళ్లి పొయ్యి" అంటూ బాల్చీ అందుకుని నూతిలో నీళ్లు తోడి బిందెలలో నింపటానికుపక్రమించింది

నీళ్లు పొయ్యటం అయ్యాక తనే అన్నాడు "ఈ గంగా బొండాల చెట్టు యెక్కి కొబ్బరి బొండాలు తీస్తాను ఇద్దరం త్రాగచ్చు ఏం?"

"వద్దు బాబూ! నువ్వీ చెట్టు యెక్కలేవు" అంది వారిస్తూ

తనే నచ్చచెప్పి యెక్కాడు నాలుగు బొండాలు తీసాడు క్రిందకు జారాక చూస్తే, కొబ్బరి చెట్టు యెక్కడం అదే మొదటిసారేమో వళ్లంతా గీసుకుపోయింది

అటు చూస్తే కమల యెక్కెక్కి ఏడుస్తూంది

"ఏమిటి? ఏం జరిగింది?" ఆతురతగా అడిగాడు

"నేను యెక్కద్దని చెప్తే విన్నావా? చూడు నీ పొట్ట, ఛాతీ ఎలా కందిపోయిందో!"

"అదే పోతుందిలే, దీనికే" అన్నాడు లాలనగా

కమల ఊరుకోలేదు లోపలకు వెళ్లి కొబ్బరినూనె తీసుకువచ్చి గీసుకుపోయిన చోటల్లా వ్రాసింది ఆమె చూపించిన శ్రద్ధకు తను ఎంతో మురిసిపోయాడు ఒక విచిత్రమయిన అనుభూతి కలుగుతుంది అదంతా ఇప్పుడు తలపుకువస్తే భార్యాభర్తలు ఒకరినుంచి మరొకరు ఈ రకమయిన అనుభూతులనే ఆశించి తహతహలాడి పోతుంటారు అటువంటిది లభ్యమయినచోట, జన్మంతా ఆ స్థితిలోనే ఉండిపోతే ఎంత బావుండును అనిపిస్తుంది

తను కాలేజీ చదువుకని అమలాపురం రేపే బయలుదేరతాడు ఆరోజు కమల వచ్చింది అద్దర పెరట్లో మావిడి మొక్క కింద తడక వేసుకుని కూర్చున్నారు చాల సేపు యిద్దరూ పరస్పరం చూసుకుంటూ

విశ్శబ్దంగా కూర్చునిపోయారు.

చాలాసేపటికి - కమల "అయితే నువ్వు అక్కడే ఉండిపోవాలా ?" అడిగింది దిగాలుగా

"ఆహాఁ! లేకపోతే, యిక్కడినుంచి వెళ్లిరాడం రోజూ జరగనిది"

"మరి నీ భోజనమో ?' అడిగింది అమాయకంగా

"హోటల్లో"

"హోటలు భోజనం బావుండదట, పైగా జబ్బు చేస్తుందట" అంది తన సందేహాన్ని వెలిబుచ్చుతూ

తనేమో ఆరిందాలాగ "అఁ! అదంతా ఇంతను అంతచేసి చెప్పిన మాటలులే ఒయిన గత్యంతరం ఏముందీ ?"

ఆమె యింక అపుకోలేక అశ్రుశిక్తనయన అయింది

ఆమె కనులు వేలుతో తుడుస్తూ "ఛ! ఏమిటి మరీ పసిపిల్లలాగ" అన్నాడు పెద్దరికపు హుందా తెచ్చుకుని.

ఆ తరువాత తమను యించుమించు శాసిస్తూ "వారాని కొకసారయినా రాకపోతే నన్ను చంపుకు తిన్నంత ఒట్టు అఁ!" అంది

తను 'అలాగే' అని చేతిలో చెయ్యి వేసి మరీ కదిలాడు

తన కాలేజీ చదువు ఏడాది పూర్తి అయింది ఆ వేసవి సెలవుల్లోనే తన తండ్రి హృద్రోగంతో మరణించడం, అమ్మతో తను మేనమామగారింటికి విజయవాడ వచ్చేయడం జరిగింది తను ఆ ఊరు విడిచిపెట్టకుండా ఉండటానికి యెంతో ప్రయత్నించాడు కమలకు తనకూ మధ్య ఉన్న బంధం అటు మేనమామకుగాని, యిటు అమ్మకుగాని యెలా తెలుస్తుంది. అమ్మ అర్థం చేసుకోగలదు కాని అమ్మ అశక్తురాలయి ఊరుకుంది ఆమె అప్పటి దుఃఖంలో తమా కమల అసలు ప్రవేశించే ఉండరు అమ్మ అన్నగారి పంచకు వెళ్లటానికే నిర్ణయించుకుంది

ఒంటెద్దు బండిలో వెనక కూర్చున్న తమ మాష్టారి యింటికేసి చూస్తే అక్కడ అరుగుమీద మూర్తీభవించిన శోకమూర్తి లాగ నిల్చుని కమల కనిపించింది అంతక్రితం రోజున మాష్టారిని చూడటానికి వెళ్లినప్పుడు ఆయనకూడ పాలిపోయిన మొహంతో కనిపించారు

"రేపేనా ప్రయాణం?" లాంఛన ప్రాయంగా అడిగారు

"అవును మాష్టారు!.. కాని నాకేమో అక్కడకు వెళ్లటం సుతరామూ యిష్టం లేదు" అంటూ యేదో చెప్పబోయాడు

ఆ మాటలను పట్టించుకోనట్టే మాష్టారు "శ్రద్ధగా చదువుకుని వృద్ధిలోకి రా గురువుగా నేను కోరేదదే" అన్నారు

అత్తయ్యగారికి చెప్పటానికి లోపలకు వెళ్లి కమలకోసం యిటూ అటూ చూసాడు కనిపించలేదు ఇదివరకటి చనవు తనకా యింట్లో లేదేమో అనిపించింది నిరాశతో నిస్పృహతో యాంత్రికంగా యింటికి వచ్చేసాడు ఇప్పుడు తను వెళ్లిపోతుంటే అరుగు మీద శిలావిగ్రహంలాగ నిల్చునిపోయిన కమలను చూడగలిగాడు కళ్లు చెమ్మగిలాయి, గుండె బరువు అయింది అంతే,

> పై వారమే
> బ్యాలట్ పత్రం
> వ్యాస రచన పోటీ

కనిపించేవరకు కమలను చూసాడు మళ్లా ఆనాటి నుంచి యీనాటిదాక కమలను చూడటం జరగలేదు!!

రమతో తన పెళ్లి స్థిరం చేసిననాడు తన హృదయం ఎంతగానో విలవిల్లాడిపోయింది అయితే, మావయ్యగారింట్లో అమ్మా, తనూ ప్రవేశించిన కొద్దిరోజులకే రమ తన భార్య అవటాన్ని ఏ భగవంతుడో అడ్డుపడి అపుచేస్తే తప్ప ఆగనిదని తను సులభంగా గ్రహించినదే తను మూగగా అనుభవించిన ఆవేదన యింత అంతా కాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ యింట్లోంచి పారిపోదామా అన్నంత ఆవేశం వచ్చేది అయితే అమ్మ మొహం చూసి తన యిచ్ఛకు వ్యతిరేకంగా అక్కడే పడివుండవలసి వచ్చేది

బస్సు రావులపాలెం రాగానే తనూ మరి కొంతమంది ప్రయాణీకులతో హోటలుకు వెళ్లి కాఫీ తాగి వచ్చాడు

తిరిగి బస్సు బయలుదేరి కోనసీమమీదుగా పోతుంటే – ఒకవైపు కాలవ, రెండవవైపు పచ్చటిపొలాలు చూస్తుంటే ఈలోకం విడిచిపెట్టి మరో సుందరమయిన లోకానికి వచ్చినట్లుంది. కొబ్బరి తోటలు, చెఱకు, అరటి, కంద, వరి అంతా సశ్యశ్యామలంగా మనోహరంగా ఉంది.

బస్సు కొత్తపేట దాటింది తమ ఊరు దగ్గఱ పడుతున్నకొలది ఏమిటో చెప్పలేని ఆత్రం యెక్కువవుతూంది వెళ్లి మాష్టారి యింట్లోనే దిగాలి ఏమిటో యీ మనస్సు ఉబలాటం, కమలను ఒక్కసారయినా చూడగలిగితే చాలు అనిపిస్తుంది కమల యిప్పుడు పుట్టింటికి యెందుకు వస్తుంది, తన పిచ్చిగాని ఏమో యెందుకు రాకూడదు, తన అదృష్టవశాన!

ముక్కామల లాకు దగ్గఱ కండక్టర్ని కోరి బస్సు దిగేసరికి సాయంత్రం అయిదు గంటలు దాటిపోయింది ఇద్దరు, ముగ్గురు రిక్షా కావాలా బాబుగారూ! అంటూ యెగబడ్డారు వద్దని చెప్పి చుట్టూ పఱకాయించి చూసాడు ఆ ప్రదేశం యిదివఱకెలా ఉండేదో యిప్పుడూ అలాగే ఉంది చెప్పుకోదగ్గ మార్పేమీ లేదు, ఒకటి రెండు కిళ్లీకొట్లు మాత్రం వెలిసాయి.

స్వామి కిళ్లీకొట్టు దగ్గఱకు వెళ్లగా అతడు తన్ను గుర్తుపట్టి సాదరంగా పలకరించాడు కుశల ప్రశ్నలు వేసాడు తను సోడా త్రాగుతూ యధాలాపంగా యెదురుగా కొంచెం అవతల వున్న కిరాణా కొట్టువైపు చూసాడు మాష్టారు మాష్టారిలా కనిపించారు

స్వామిని అడగ్గా "అవునండి ఆయనే! ఆయన బాగా చితికిపోయారు బాబూ!" అన్నాడు

"ఏం? ఏమిటి? ఎందుకని?" యెదఱకు అడుగు వెయ్యబోయినవాడు ఆగి అడిగాడు

"రిటైర్మెంటు అయిపోయారుగా! గవర్నమెంటు వాళ్లిచ్చే ఆ ఏభయో అరవయ్యో అంతే ఆయన భార్య పోయాక ఒకదాని తరువాత అన్నీ దెబ్బలే అయ్యా! . ఆ రెండో పెళ్లి ముసలాడికి కూతుర్ని కట్టబెట్టడానికి యిల్లుకాస్త అమ్మేసారుకదా, ఆ అమ్మాయిగారేమో రెండేళ్లు తిరక్కుండానే ముండమోసి యింటికి వచ్చింది ఆ అమ్మాయిగారే ఏదో తిని తినక గుట్టుగా నడుపుకొస్తున్నారు"

హృదయం ఛిద్రమయిపోయినట్లయింది శ్రీహరికి నోట మాట రాలేదు

స్వామి శ్రీహరిని అదోలా చూసి యిలా అన్నాడు మళ్లీ –

"కొడుకుకాస్తా మశూచికం వాతపడి

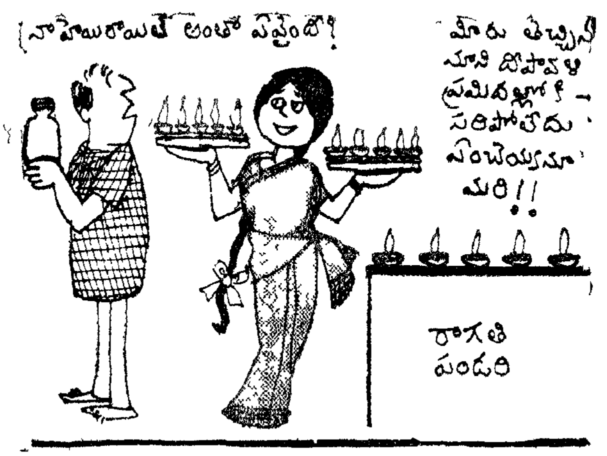

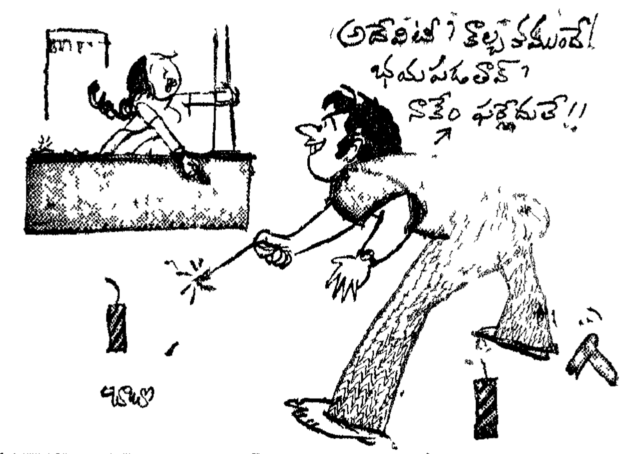

హైదరాబాద్ నోట్ బుక్ —తిరుమల రామచంద్ర

బాలల అకాడమీ

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని వివిధ తెలుగు బాలల సంఘాల కార్యకలాపాలను సమన్వయపరచడానికి బాలల అకాడెమీని స్థాపించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్టు విద్యామంత్రి శ్రీ మండలి వెంకట కృష్ణారావు అక్టోబరు 23న అఖిల భారత తెలుగు బాలల ఉత్సవంలో ప్రకటించడం బాలల సంఘాల వారికి చాల సంతోషం కలిగించింది. నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు. బాలబాలికలలో అంతర్నిహితమైన శక్తులను ఉద్దీప్తం చేయడంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ శ్రద్ధ ఎంతో ప్రశంసనీయమని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఈ అఖిలభారత తెలుగు బాలల మహోత్సవం 23వ తేదీ నుండి నాలుగు రోజులపాటు మహావైభవోపేతంగా కేశవమెమోరియల్ స్కూలు ఆవరణలో జరిగింది. దీనిలో కలకత్తా, మద్రాసు, బరంపూరు, ఖరగ్‌పూర్, బొంబాయి, ఢిల్లీ, బెంగుళూరు మొదలైన ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులతోసహా దాదాపు వేయిమంది బాలల ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. ఆర్థికమంత్రి శ్రీ పిడతలరంగారెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. ప్రధానన్యాయమూర్తి శ్రీ ఓబుల్‌రెడ్డి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. రవాణాశాఖామంత్రి శ్రీ చొక్కారావు పుస్తక ప్రదర్శనానికి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. మహిళా సంక్షేమశాఖ మంత్రిణి శ్రీమతి ఎం లక్ష్మీదేవి ప్రత్యేక సంచికను ఆవిష్కరించారు. నాలుగురోజులపాటు బాలల అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్యలపై గోష్ఠులు, సదస్సులు, ప్రసంగాలు, చర్చలు, కవిసమ్మేళనాలు, బాల కళాప్రదర్శనలు, జరిగాయి. ముగింపు సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వెంగళరావు ప్రసంగిస్తూ, దేశసమైక్యానికి ప్రాథమికావసరంగా తెలుగువారిలో భావసమైక్యం అత్యావశ్యకమని, దానికి ఇలాటి బాలల మహోత్సవాలు దోహదంచేస్తాయని అన్నారు. అధికార భాష అయిన తెలుగు భాషకు నూతనోత్తేజం కలిగించడం బాలల విద్యనుంచే ప్రారంభం కావాలని అధికార భాషా కమిషన్ అధ్యక్షులు శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, పిల్లల మనోవికాసానికి దేశయాత్ర అవసరమని ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి శ్రీ రాజమల్లు ప్రసంగించారు. నవంబరు నాల్గవ వారంలో అంతరరాష్ట్ర బాలల మహోత్సవం జరుగుతుందని, మాజీప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ గోపాలరావు ఎక్‌బోటే అధ్యక్షతన దీనికి ఆహ్వాన సంఘం ఏర్పడిందని విద్యామంత్రి శ్రీ మండలి కృష్ణారావు ప్రసంగించారు. తెలుగు బాలల అభ్యున్నతి కోసం జీవితమంతా ధారపోసిన రేడియో అన్నయ్య, రేడియో అక్కయ్య శ్రీ న్యాపతిరాఘవరావును, శ్రీమతిన్యాపతి కామేశ్వరమ్మను ముఖ్యమంత్రి సన్మానించడం ఉత్సవానికి ముక్తాయింపుగా అందరికీ మహానందం కలిగించింది.

శ్రీ డి ఆంజనేయులు

రచయిత, సహృదయుడు మిత్రుడు శ్రీ డి ఆంజనేయులు కేంద్రప్రభుత్వం స్థానిక సమాచారశాఖకు ప్రధానాధికారి కావడం సాహిత్య ప్రేమికులకు సంతోషం కలిగించింది. శ్రీ ఆంజనేయులు ఎం ఎ బి ఎల్ పట్టాలు పుచ్చుకున్నా, సహజంగా రచయిత కావడం వల్ల వకాలత్ వదలి, పత్రికా రచయితగా జీవితం ప్రారంభించి, థాట్, స్వేట్స్ త్రివేణి, క్వార్టర్లీ, ఇండియన్ లిటరేచర్ ఇండియన్‌రైటింగ్‌టుడే, హిందూ, స్వరాజ్య మొదలైన పత్రికలకు తెలుగు సాహిత్యాన్నిగురించి, ఇతర విషయాలను గురించి మేధావులకు ఆలోచనలు రేకెత్తించే వ్యాసాలు వ్రాశారు. వ్రాస్తున్నారు. ఇటీవలే కేంద్ర సాహిత్య అకాడెమీ ప్రచురించిన డాక్టర్ సి ఆర్ రెడ్డిని గురించి ఒక గ్రంథం "విన్ డో టుది వెస్ట్" అనె యాత్రా చరిత్ర, "వీరేశలింగం" అనె గ్రంథాలు ప్రచురించారు. ప్రస్తుతం ఇండియన్‌కవున్సిల్‌ఫర్ కల్చరల్‌రిలేషన్స్ ప్రచురించే ఆధునిక తెలుగు కవితా సంకలనం సిద్ధపరుస్తున్నారు. ప్రసన్న గంభీరమైన రూపం, చిరునవ్వుతో పలకరించే మర్యాద, ఎదుటి వానిలోని మంచిని గ్రహించే అలవాటు, తెలుగు తీయదనాన్ని, ప్రతిభను ఆంగ్లం ద్వారా ప్రపంచానికి తెలుపుదామనే తహతహ, ఆధునికులకు కదళీపాకంగా తెలిపే ఆంగ్ల రచనాచాతుర్యం, ముక్తసరిగా విషయైక దృష్టితో ప్రసం

(50 వ పేజీ చూడండి)

చచ్చిపోయాక మాష్టారుగారు మరీ మతిమాలిన వారిలా అయిపోయారు బాబూ! ఎరిగున్నవాళ్లు పలకరిస్తే 'ఓహో! అలాగా!' అంటారంతే. మతి వుందా అంటే వుంది, లేదా అంటే లేదు ... వెళ్లండి బాబూ! వెళ్లిపోతున్నారు పలకరించండి"

తను నిల్చున్నచోటంగా భూమి కృంగిపోతున్నట్లయింది.

గృహ విక్రయం

"అన్నట్లు మరచేపోయాను. మీ యింట్లోనేకదా బాబూ! వారు, అమ్మాయిగారు ఉంటూంట. మీరయినా ఆ పుణ్యం కట్టుకోబట్టి, లేకపోతే, పాపం, నిలవటానికి కూడ నీడ లేకపోయేది!! ... వంతెన ఎక్కుతున్నారు, వెళ్లి కలవండి"

అమ్మద్దు అనటమేగాని, అమ్మ ఈ విషయం ఎందుకు దాచింది? తను కన్న సుందర స్వప్నం అంతా క్షణాల్లో కరిగిపోయింది. ఈ గృహ విక్రయం పేరుతో వాళ్ల జీవితాల్లోకి తను యిప్పుడు వెళ్లడం కన్నా ఆగిపోవడమే అన్నివిధాల మంచిదనిపించి అక్కడున్న బల్లమీదే చతికిలబడి పోయాడు శ్రీహరి!!!